

Valmanifest 2022

Alla ska med när Västerbotten
ställer om.

miljöpartiet de gröna

VÄSTERBOTTEN

Fyra prioriterade frågor i valet 2022

1. Personalens arbetsmiljö

De anställda inom hälso- och sjukvården är vårdens största tillgång. Vi ska värna om personalen. Personalen har en unik insyn i sin egen arbetssituation och sitter ofta på lösningar på arbetsmiljöproblem och andra utmaningar.

Miljöpartiet vill att en tillitsbaserad styrning ska genomsyra Region Västerbottens organisation. Genom att lyssna på personalen, göra dem delaktiga i beslut och ge dem inflytande över sin egen arbetssituation kan vi förbättra sjukvårdens organisation. Förslag på lösningar och förbättring ska genomföras lokalt på varje hälsocentral, sjukstuga, lasarett och sjukhus.

2. Miljö och klimat

Vi vill växla upp klimatarbetet både i Region Västerbottens egen organisation samt i hela regionen. Under den senaste mandatperioden har vi drivit igenom en miljö- och klimatstrategi för regionens interna organisation med mål om att minska växthusgasutsläppen med minst 60 % till 2030. De kommande åren behöver vi fortsätta med effektiva åtgärder för att snabbt få ner utsläppen.

Regionens arbete för regional utveckling ska bidra till en hållbar utveckling kopplat till energi, transporter och andra viktiga delar av klimatomställningen. Miljöpartiet vill att Region Västerbotten samarbetar med Länsstyrelsen Västerbotten, regionens kommuner och näringslivet för att radikalt minska klimatutsläppen och samtidigt säkerställa god energitillgång och väl fungerande transporter i hela regionen.

3. Vård för sexuellt utsatta

2020 uppgav nästan 8 % av kvinnorna i Sverige att de blivit utsatta för sexualbrott. 9360 våldtäkter anmäldes, nästan alla våldtäktsoffer är kvinnor och flickor. Mörkertalet är stort och forskningen visar att uppemot 80 % av de vuxna och 90 % av barnen aldrig berättar om sin utsatthet.

I Västerbotten finns verksamheten "Centrum mot våld" där olika professioner med olika kompetenser arbetar effektivt mot våld, däribland sexuellt våld. "Centrum mot våld" är ett samarbete mellan kommun och region och finns i Umeå och Skellefteå och etableras just nu i Södra Lappland.

Miljöpartiet vill att regionen tar ett större grepp kring "Centrum mot våld" genom ökade resurser. Med ökade resurser från regionen kan verksamhetens kompetens nyttjas på ett nytt sätt för att utveckla en spetsvård för sexuellt våldsutsatta i Västerbotten. Miljöpartiet vill att regionen tillsätter läkare, psykolog och fysioterapeut till "Centrum mot våld" i Västerbotten.

4. Barn och ungas psykiska hälsa

Barn- och ungdomspsykiatri har inte fungerat optimalt på många år och situationen ser inte ut att förbättras. Som förälder till ett barn eller en ungdom med psykisk ohälsa behöver du ofta agera samordnare mellan olika instanser. Så ska det inte vara.

Miljöpartiet i Västerbotten vill reformera BUP i Västerbotten genom att bygga en tydligare samverkansmodell mellan region och kommuner. Med en bättre samverkansmodell tar de offentliga verksamheterna ansvaret för hela kedjan av stöd, hjälp och vård - det ska aldrig vara den enskilde förälderns ansvar. Vi vill också öka resurserna för att säkra en god handledning för ST-läkare samt göra BUP till en eftertraktad arbetsplats med stabil bemanning.

"En väg in" är ett nytt verktyg som förenklar den första kontakten med vården vid psykisk ohälsa. Vi vill vidareutveckla "En väg in" till ett verktyg som stöttar genom hela behandlingsperioden på BUP. Digitala lösningar ska utvecklas och vara självklara delar av BUP, särskilt för unga som bor långt från sjukhusen och har svårt att ta sig till vården.

Vi vill också:

1. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Personalen

1. **Lyssna på personalen!** Personalens förslag på hur vi löser problemen inom vården ska styra. Lösningarna ska genomföras lokalt på varje hälsocentral, sjukstuga, lasarett och sjukhus. Genom att ta tillvara på personalens unika insyn i sin egen arbetssituation kan vi lösa arbetsmiljöproblemen inom vården.
2. **Lika lön för lika arbete!** De anställdas löner ska inte påverkas av etnisk bakgrund eller kön.
3. **Förändra den hierarkiska kulturen!** Den hierarkiska kulturen mellan olika yrkesgrupper i vården behöver moderniseras. Vi vill fokusera på att höja statusen för undersköterskor.
4. **Verktyg och stöd som förenklar arbetet!** Administrativa verktyg, till exempel stöd för journalföring och andra IT-stöd, som finns till för att underlätta arbetet i vården ska komma på plats omgående.

Barnmorskor och förlossningsvård

5. **Mer pengar i barnmorskornas lönekuvert!** Vi vill fördubbla OB-ersättningen för barnmorskor.
6. **Lyssna på barnmorskorna!** Svenska Barnmorskeförbundet har tagit fram en kompetenstrappa som definierar olika nivåer inom barnmorskeyrket. Vi vill att kompetenstrappan ska användas i regionens verksamheter. Varje barnmorska ska få en personlig utvecklingsplan som är baserad på kompetenstrappan.
7. **Rädda Lycksele BB!** Vi vill satsa på förlossningsvården i Södra Lappland genom att starta ett så kallat "Min barnmorska"-projekt på Lycksele BB. "Min barnmorska" är en modell där barnmorskan följer den gravida hela vägen – under graviditet, genom förlossning till eftervård.
8. **Gratis utbildning för blivande barnmorskor!** Regionen ska som arbetsgivare betala utbildningen för alla sjuksköterskor som vill vidareutbilda sig till barnmorskor.

Psykisk hälsa

9. **En barn- och ungdomspsykiatri att lita på!** Vi vill omorganisera BUP så att region och kommuner tillsammans ansvarar för organisationen. Satsningen "En väg in", som ska göra det enklare att få stöd och vård, behöver fortsätta och utvecklas. Vi vill därtill satsa mer resurser för att säkerställa en trygg och stabil patientkontakt.
10. **Förebygg ohälsa och sjukdom!** Förebyggande åtgärder som främjar hälsa och välmående är den bästa sjukvårdspolitiken. Vi vill därför att alla hälsocentraler ska arbeta med så kallad livsskola för unga. Livsskolan handlar om att lära ut vilka faktorer som påverkar hälsan och måendet, som till exempel sömn, mat och fysisk aktivitet. Genom livsskolan kan unga bli bättre på att själva påverka sin fysiska och psykiska hälsa.

"Min barnmorska" är en modell där barnmorskan följer den gravida hela vägen – under graviditet, genom förlossning till eftervård.

Under avsnittet "Jämställdhet" på sida 6 kan du läsa mer om vad vi vill förändra inom vården för kvinnor.

11. **Prioritera Ungdomshälsan!** Ungdomshälsan är en tillgänglig och viktig verksamhet för ungas psykiska och sexuella hälsa. Vi vill öka samverkan, utveckla gruppverksamhet samt verka för att fler killar söker stöd för sin och partnerns sexuella hälsa.
12. **Nollvision för självmord!** Arbeta för effektiv suicidprevention genom att införa den så kallade B4-modellen i hela länet. B4 står för bemöta, behandla, bygg, begränsa och handlar om att olika aktörer i samhället samverkar för att förebygga suicid.
13. **Satsa på samers hälsa!** Kunskapsnätverket för samisk hälsa är ett samarbete mellan Region Västerbotten och andra aktörer. Kunskapsnätverket syftar till god hälsa och vård på lika villkor för samer. Vi vill att kunskapsnätverket utvecklas med det specialiserade kompetenscentret SANKS (samiskt nationellt kompetenscenter för psykisk hälsovård och missbruk) i Norge som förebild.
14. **Kunskapsnätverk för tornedalingar!** Vi vill att Region Västerbotten i samarbete med relevanta aktörer startar ett kunskapsnätverk för tornedalingar.

Region Västerbottens organisation

15. **Bra bemötande för alla!** Den kulturella kompetensen inom vården behöver öka så att alla människor bemöts på ett värdigt och respektfullt sätt.
16. **Digital av- och ombokning!** Alla vårdbesök ska gå att av- och omboka digitalt via 1177, i appen och på hemsidan.
17. **Minst en jourläkare i Södra Lappland!** Vi vill att jourläkare ska finnas på plats dygnet runt i Södra Lappland.
18. **Mer pengar till vården i fjällkommunerna!** Hälsocentralerna i fjällkommunerna behöver få mer pengar och fler anställda för att klara av det hårda trycket på vården under vinter- och vårmånaderna.
19. **Mobila sjukvårdsteam i fjällområdena!** Vi vill införa mobila sjukvårdsteam som stöttar vården i fjällområdena under perioden vecka 7 till vecka 16.

2. MILJÖ OCH KLIMAT

20. **Prioritera miljö och klimat!** Region Västerbotten ska ha en tydlig ledning och organisation som jobbar med regionens miljö- och klimatarbete. Miljö- och klimatkompetensen i organisationen behöver öka genom mer pengar, fler anställda och utbildning inom området.
21. **Plan för att klara Parisavtalet!** Vi vill att regionen ska ge stöd till Västerbottens alla kommuner för att de ska ta fram en plan med åtgärder för hur kommunen ska bidra till målen i Parisavtalet.
22. **Fossilfri och cirkulär region!** Vi vill investera i fossilfria transporter och energi, energieffektivisering, minskad användning av engångsartiklar och andra förbrukningsvaror samt återvinning för att göra regionen till en fossilfri och cirkulär verksamhet.
23. **Klimatsäkra all upphandling!** Allt som regionen upphandlar ska vara i linje med målen i Parisavtalet.
24. **Fossilfria finanser!** Regionens tillgångar ska inte investeras i fossil energi.
25. **Stoppa nedskräpningen!** Vi vill stötta kommunerna i arbetet mot den ökande nedskräpningen.

Under avsnittet "Energi" på sida 7 kan du läsa om fler saker vi vill förändra inom detta ämne.

3. LANDSBYGDER

26. **Sänkt skatt på landsbygden!** Vi vill utöka skattereduktionen för alla boende i landsbygdskommuner till 4 000 kr per år samt ge en engångsutbetalning om 2 000 kr.
27. **Fler offentliga jobb!** Vi vill att fler offentliga jobb ska placeras i mindre kommuner.
28. **Samhällsservice för alla!** I en så kallad servicenod samlas samhällsservice på en plats, till exempel genom att kombinera dagligvaruhandel, drivmedels- och laddstation, post, med mera. Vi vill stärka servicenoderna för att säkra god tillgång till samhällsservice i hela regionen.
29. **Bygg ut laddinfrastrukturen snabbt!** Vi vill skynda på utbyggnaden av laddinfrastruktur i hela länet. Regionen ska föregå med gott exempel och bygga publika laddstolpar vid hälsocentraler i varje kommun.
30. **Rusta upp bilvägar och bygg cykelvägar!** Vi vill att bilvägarna på landsbygden ska rustas upp. Vi vill också bygga cykelvägar för att binda samman närliggande byar på landsbygden.

4. SÄKERHET OCH BEREDSKAP

31. **Öka självförsörjningsgraden!** Regionen behöver bli mer självförsörjande på närproducerade livsmedel och energi för att öka beredskapen vid kris och krig.
32. **Upprätta säkerhetslager!** Regionen behöver upprätta säkerhetslager med reserver av medicin och livsmedel.
33. **Stärk IT-säkerheten!** Vi vill förbättra säkerheten i regionens IT-system, till exempel på sjukhusen.
34. **Utbilda i krisberedskap!** Vi vill utbilda personalen i krisberedskap.
35. **Rusta upp för klimatförändringarnas konsekvenser!** Regionen behöver rusta upp för att kunna hantera klimatförändringarnas konsekvenser. Det innebär till exempel god beredskap vid extremväder, skogsbränder, skyfall, torka, förändrade sjukdomar, med mera.

5. JÄMLIKHET

36. **Bekämpa all diskriminering!** Vi ska arbeta systematiskt mot all diskriminering baserad på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
37. **Bekämpa rasismen i vården!** Vi vill att Region Västerbotten inför jämlikhetsdata. Jämlikhetsdata innebär att data samlas in för att identifiera omotiverade skillnader baserat på exempelvis etnicitet. Med hjälp av jämlikhetsdata kan vi arbeta strukturerat för att bekämpa rasism och annan diskriminering i vården.
38. **Representation i ledande positioner!** Regionledningen ska spegla samhällets mångfald.
39. **Inkluderande bönerum på sjukhusen!** Bönerummen på våra sjukhus och lasarett ska vara inkluderande för människor med olika trosuppfattningar.

31

Regionen behöver bli mer självförsörjande på närproducerade livsmedel och energi för att öka beredskapen vid kris och krig.

6. JÄMSTÄLLDHET

40. **Prioritera vården för sexuellt våldsutsatta!** Vi vill stärka vården för sexuellt våldsutsatta i hela länet genom att utveckla vården inom "Centrum mot våld".
41. **Bekämpa våld i nära relationer!** Vi vill öka det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor samt killars våld mot tjejer.
42. **Uppmärksamma mäns psykiska ohälsa!** Vi vill stärka arbetet för mäns psykiska hälsa och bättre fånga upp när mäns psykisk ohälsa leder till våld eller på andra sätt drabbar omgivningen.
43. **Gratis menskopp och bättre vård för kvinnor!** Vård och stöd för kvinnor behöver prioriteras. Vi vill att menskopp och andra mensskydd ska finnas kostnadsfritt på ungdomsmottagningarna. Vi vill satsa mer resurser på sjukdomar som drabbar kvinnor, till exempel endometriosis och vestibulit. Vi vill höja kunskapen hos personalen och allmänheten om klimakteriet, till exempel genom informationskampanjer och utbildning.
44. **Säkra den könsbekräftande vården!** Könsbekräftande vård är en rättighet. Vi vill säkra könsbekräftande vård och behandling på könsidentitetsmottagningen i Västerbotten genom dubblerad bemanning och specialistläkarkompetens.

7. JOBB

45. **Jobba mindre!** Vi vill sänka arbetstiden för regionens anställda. Vi vill börja med att införa sänkt arbetstid på de arbetsplatser som efterfrågar detta.
46. **Utbildning i hela länet och på distans!** Vi vill satsa på platsförlagda utbildningar och distansutbildningar för att få fler att söka jobb i Västerbottens alla kommuner. Här spelar regionens folkhögskolor en viktig roll.
47. **Bekämpa rasismen på arbetsmarknaden!** Arbeta strukturerat mot rasism och diskriminering på arbetsmarknaden, till exempel genom att uppmuntra verksamheter att införa jämlikhetsdata.
48. **Icke-diskriminering nyckel till kompetensförsörjningen!** Vi vill kompetensutveckla personal för att säkerställa icke-diskriminerande rekryteringar. Med icke-diskriminerande rekryteringar säkerar vi att rekrytering baseras på kompetens och skapar bättre förutsättningar för att klara kompetensförsörjningen.

8. TRANSPORT OCH INFRASTRUKTUR

49. **Mer, billigare och gratis kollektivtrafik!** Vi vill bygga ut kollektivtrafiken i hela länet och sänka biljettpriset. Skolungdomar ska resa gratis med lokaltrafik och Länstrafiken även utanför skoltid.
50. **Ta med cykeln ombord på buss- och tågresan!** Det ska gå att ta med sig cykel på Länstrafikens och Norrtågs bussar och tåg.

45

Vi vill sänka arbetstiden för regionens anställda. Vi vill börja med att införa sänkt arbetstid på de arbetsplatser som efterfrågar detta.

51. **Renässans för tågtrafiken i Västerbotten!** Vi vill ha tågtrafik från Dorotea till Sorsele, från Skellefteå till Umeå och från Lycksele till Mo i Rana! Norrbotniabanan ska färdigställas längs hela kusten. Vi vill att Nya Ostkustbanan uppgraderas med dubbelspår eftersom banan också är viktig för Västerbotten. Inlandsbanan och Tvärbanan ska rustas upp. Tvärbanan ska också elektrifieras och byggas ut till Mo i Rana. För övriga järnvägssträckor som inte är elektrifierade är vätgasdrivna gods- och persontåg en klimatvänlig lösning.
52. **Fossilfria tjänsteresor!** Tjänsteresorna i regionen ska vara fossilfria. Regionens fordon ska bytas ut till fossilfria fordon och laddinfrastruktur ska byggas ut vid hälsocentraler i varje kommun. Vi vill skärpa prioriteringsordningen för tjänsteresor så att digitala möten är förstahandsval och resor med tåg och buss är andrahandsval.
53. **Elflyg mellan Sverige, Norge och Finland!** Regionala elflyg ska binda ihop de nordliga landsdelarna av Sverige, Norge och Finland.
54. **Bygg vätgasmackar!** Vi vill satsa på vätgastankstationer för tung trafik för att skapa förutsättningar för godstrafiken att ställa om till fossilfritt.

9. ENERGI

55. **Värdet från vindkraften ska stanna lokalt!** Vi vill att fastighetsskatten på vindkraft ska gå tillbaka till kommunen. Människor som bor i närheten av vindkraftverk ska kunna bli delägare i vindkraften. Vindkraften ska i första hand byggas ut till havs.
56. **Värdet från vattenkraften ska stanna regionalt!** Energiskatten på vattenkraften ska gå tillbaka till regionerna.
57. **Solceller på alla tak!** Vi vill bygga ut solceller på alla regionens tak och andra ytor med potential för solenergi.
58. **Energieffektivisera mera!** Vi vill rusta upp och energieffektivisera regionens fastigheter för att minska regionens energikonsumtion.

58

Vi vill rusta upp och energieffektivisera regionens fastigheter för att minska regionens energikonsumtion.

10. SKOG

59. **Mer biologisk mångfald, kolinlagring och klimatanpassning!** Region Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten och Skogsstyrelsen har tagit fram ett regionalt skogsprogram. Vi vill ha fler effektiva åtgärder för klimatanpassning, minskade utsläpp och ökad kolinlagring samt stärkt biologisk mångfald inom ramen för programmet.
60. **Hyggesfria skogsbruksmetoder!** Vi vill att det inom Skogsprogram Västerbotten utvecklas hyggesfria skogsbruksmetoder anpassade för Västerbottens klimat.
61. **Rädda fjällskogen!** Gammelskogen och fjällskogen ska skyddas från avverkning. Vi vill avsätta ekonomiska medel och ersättningsmark för skogsägare som vill bilda naturreservat.
62. **Minska de stora skogsbolagens makt!** Vi vill skapa en jämn maktbalans mellan skogsbolag, jägare, samer och friluftsliv.

11. LIVSMEDELSPRODUKTION OCH LANTBRUK

63. **Minska matens klimatavtryck!** Vi vill att regionen ska upphandla livsmedel som har låg klimatpåverkan, stärker den biologiska mångfalden och säkerställer djurens rätt.
64. **Enklare upphandling för producenterna!** Vi behöver fler lokala livsmedelsproducenter i Västerbotten, stora som små. Vi vill förenkla för mindre livsmedelsproducenter att delta i offentlig upphandling. Upphandlingen kan förenklas genom att till exempel skapa en modell där volymen livsmedel som ska upphandlas delas upp i mindre kvoter.
65. **Fler slakterier i Västerbotten!** Det behövs fler slakterier i länet. Fler slakterier är en förutsättning för en ökad andel närproducerat kött och bättre djurhälsa.
66. **Grön fond för bönder!** Vi vill skapa en regional grön fond för lantbrukare och skogsbrukare. Den gröna fonden ska stimulera investeringar för att ställa om och utveckla branschen. Förädlingsindustrin är ett exempel som har en stor potential att utvecklas i Västerbotten.
67. **Fler som jobbar inom gröna näringar!** Vi vill att jobb inom de gröna näringarna (jordbruk, trädgård och skogsbruk) marknadsförs. Jord- och skogsbruk ska vid behov erbjudas stöd för att förenkla ägarskiften och generationsskiften.

12. KULTUR

68. **Kultur av hög kvalitet för alla!** Regionens kulturinstitutioner, Västerbottensteatern, NorrlandsOperan och regionens muséer, ska hålla hög kvalitet och bedriva verksamhet som tillgängliggörs för fler i hela regionen.
69. **Samiska på regionens skyltar!** Vi vill att skyltningen inom regionens verksamheter i större utsträckning även ska skrivas på samiska. Samiska ska skrivas i samma teckenstorlek som den svenska skyltningen.
70. **Fler samiska centrum!** Vi vill satsa på fler samiska centrum i länet, som till exempel Aejlies i Tärnaby och Tráhppie i Umeå. Vi vill säkra en permanent finansiering för Aejlies och Tráhppie.

63

Vi vill att regionen ska upphandla livsmedel som har låg klimatpåverkan, stärker den biologiska mångfalden och säkerställer djurens rätt.

miljöpartiet de gröna

VÄSTERBOTTEN

Alla ska med när Västerbotten ställer om

